

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
 Egész évre 10 k.
 Negyedévre 4 ..
 Helyben hához hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 ..
 Vidékre postán száHkva:
 Egész évre 24 kor
 Negyedévre 6 ..
 Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Göncp után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszam-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetéseket és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 257. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1913. november 8.

A katolikus nagygyűlés.

Mikor földrengés van, mikor a természet erői törve zúzva rombolnak le, temetnek el mindent, mikor az Isten keze reánehezedik a gyarló emberre, — azt mondják, akik látják, — az embernek rémületében megremeg még az agyveleje is. Kétségbeesett sirás, könnyáztatta aszszonyi arcok, rideg, mogorva, elszánt férfitekintetek láthatók-hallhatók. S mikor a katolikusok nagygyűlést tartanak, mikor emelkedett lelkű, mélyen gondolkodó, magasan szárnyalt szónok emberek szívünkbe markolva kiáltják a lelkesedők, meg a gunyolódók serege közé, hogy ők a Krisztus napszamosai, éppen az ellenkezője látható amannak a képnek. Örömmámorban uszó ember-tömeg, a lelkesedők tömege, akiket a szeretet fűz össze, akiknek szívét ugyanazok az érzelmek dobogtatják. S mi, akik csak lélekben lehetünk együtt az ünneplőkkel, egy pillanatra elgondolkodunk, vajjon a föld szive dobbant-e meg, vagy a természet erői rombolni akarnak?

Igen, újra az erők indultak meg. Az az energia, mely évtizedekkel ezelőtt a katolikuságban szétforgácsolva volt, mely csak arra volt jó, hogy az ellenfél hiányos fegyverével is győzedelmeskedjék fölötte, most megindult, hömpölyögve, zúgva halad tova, elsodor mindenkit, aki útjába áll, aki útjába mer állni.

Ez a katolikus nagygyűlés zseniális lelkek tanuságtétele amellelt, hogy a mai világban, ebben a sivár lelketlen világban, amikor győzelmet ül minden, csak az ideál, a nemes ideál nem, a mai világban is

akadnak emberek, szép számmal akadnak, akik örömmel vállalkoznak arra, hogy fehérre mossák azt az emberi lelket, melyet kufár lelkek fertőbe mártottak.

Tanuságtétel ez a Nagygyűlés amellelt, hogy mi, akik szótlán türelemmel, bizó lélekkel, a szebb jövőbe vetett erős reménnyel dolgozunk, harcolunk a Krisztus tanaiért, nem hiába küzdünk, mert nekünk is vannak nagy embereink, akik acélos inakkal magasan tudják lobogtatni s győzelemre vinni az igazság lobogóját. — Ez a kettős tudat öntsön belénk lelket a magyar katolikuság magasztos ünnepe alatt, ez adjon erőt a további küzdelemre, hogy ezentul is emelt fővel vallhassuk magunkat Krisztus napszamosainak, hogy megnyugodott lélekkel viseljük azt a terhet, vegyük nyakunkba azt az igát, melyről maga az Üdvözítő mondotta: Az én terhem könnyű, az én igám gyönyörűsége. S azok a beszédek, melyek átszellemült lelkű szónokok ajkáról elhangzanak, ne maradjanak pusztába kiáltó szavak, hanem váljanak valóra, inspirálják tette a katolikuság dolgozó ezreit, támadjon nyomukban üdv, hogy elmondhassa magáról a katolikuság: lábom minden nyomán boldogság fakad.

(k. s.)

A Ház munkarendje. A képviselőház ma, szombaton csak rövid ülést tart és azután keddig nem lesz ülés. Hétfőn azért tart szünetet a Ház, mert négy miniszter Bécsbe utazik és különben is a hétfői napra semmi tárgyalandó anyag nincs előkészítve.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 7.

Elnök: **Beöthy** Pál.

Hegedüs Kálmán, a sajtóreformjavaslat előadója, az igazságügyi bizottság nevében beadja jelentését a sajtókormány módosításáról.

Hegedüs Loránt a jövő év I. félévi költségvetésének, Antal Géza és Vermes Zoltán a községi jegyzők illetményei szabályozásának, Szabó N. János pedig az ujonejtaléknak bizottsági tárgyalásáról tettek jelentést.

Az esküdtszéki reform.

Folytatták ezután az esküdtszéki javaslatot. A 33-ik §-ig változatlanul fogadták el a javaslatot. A 33-ik §-nál Niamessny Vilt, Stezák Lajos, aki tiltakozott Apponyinak ama kijelentése ellen, hogy ez a javaslat csak egyik láncszeme a közszabadságok ellen intézett támadásoknak. De az ellenzék azért nem jönn ide a közszabadságot megvédeni.

Azután a szakaszhoz szól hozzá Nemess Zsigmond, szintén a szakaszhoz szól Balogh Jenő igazságügyminiszter, sajnálja, hogy az ellenzék távol van. Ahelyett, hogy „sirva borulna az asztalra”, ezuttal a demokrata kör asztalára, inkább jönn ide s ne küldene oda csak egy-egy őrszemet.

A Ház a szakaszt az előadó módosításával fogadja el.

A 37-ik szakasznál **Kelemen** Samu kívánja, hogy sajtóügyekben a régi állapot hagyassék meg.

Balogh Jenő igazságügyminiszter nem fogadhatja el Kelemen javaslatát. Ha elő áll az a helyzet, hogy az esküdtek felmentenek olyan szerzőt, aki bevallja, hogy ő a szerző, akkor a Kuriának módjában lesz a megsemmisítés által jobb esküdtszékre bízni az ítélezést. — A sajtó szabadsága nem lesz korlátozva, de reméli, finomabb lesz a hangja s nem sárral fog dobálózni.

Ezután a szakaszt elfogadták, a többi szakaszt vita nélkül szavazták meg.

Elnök: Ezzel a javaslat részleteiben is le van tárgyalva. (Eljenzés.)

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Ezzel kapcsolatban Szeged város közönségének felirata, a budapesti, szegedi és szombathelyi ügyvédi kamaráknak kérvényei is elintéztést nyertek.

Nagy Sándor a zárószámadás vizsgáló bizottság előadója tette meg jelentését, melyeket vita nélkül elfogadtak.

Elnök javasolja, hogy a legközelebbi ülés kedden, nov. 11-én legyen a napirendjére a *sajtójavaslatot tűzze ki.* (Helyeslés.)

Az ülés fél 1 órakor végződött.

Püspöki konferencia.

A magyarországi latin és görög szertartású római katolikus püspöki kar tagjai tegnap délelőtt tanácskozássra gyűltek össze a Középponti Papnevelő Intézet dísztermében. A tanácskozás elnöke Csernoch János dr. hercegprímás volt.

A tanácskozáson a püspöki kar tagjai közül Hornig Károly báró veszprémi bíboros püspök, Szemcsényi Lajos egri érsek, Széchényi Miklós nagyváradi latin szertartású püspök, Csáky Károly gróf váci, Radnai Farkas besztercebányai, Fischer-Colbrie Ágost kassai, sipeki Balás Lajos rozsnyói, Zichy Gyula gróf pécsi, Boromisza Tibor szatmári, Batthyány Vilmos gróf nyitrai, Glattfelder Gyula esanádi, Várady L. Árpád győri, Mikos János gróf szombathelyi, Papp Antal munkácsi görög-katolikus, Frentiu T. Valér lugosi görög-katolikus, Miklóssy István hajdudorogi görög-katolikus, Novák István eperjesi gör. katolikus megyéspüspökök és Hajdu Tibor panonhalmi főpát vettek részt, míg a főpásztor hiányában szükölködi kalocsai főegyházmegye képviselőjében Kleiner Lajos címzetes püspök, káptalani helynök jelent meg. Kimentették távolmaradásukat, Mihályi Viktor balázsfalvi görög-katolikus érsek, a Rómában időző Mailáth G. Károly gróf erdélyi püspök, Hosszu Vazul szamosújvári görög-katolikus püspök és Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök.

A hercegprímás üdvözölte a megjelent egyházfeljedelmeket. A tanácskozás tárgysorozaton a katolicizmust érdeklő igen fontos ügyek szerepeltek. Szóba került a katolikus autonómia ügyének mai állása, a növendékpapoknak és betegápoló apácáknak háboru esetén teljesítendő betegápoló szolgálata, a betegápoló apácáknak szakszerű kiképzése. Tárgyalta a konferencia a katolikus legényegyesületek elnökeinek nemrégiben megtartott ülésének határozatait, továbbá az iskolai rendszabályokat, a népiskolai tanítási terv revízióját, a tanítónők képző-intézetekben tartandó szociális kurzusokról szóló előterjesztést és határozott a tanítónőjelöltek kántorképesítő vizsgálatáról. Foglalkozott a Katolikus Tanügyi Tanács előterjesztéseivel, az Amerikába kivándorolt magyarságnak inenzív lelki gondozásának kérdésével, az oltáregyesületek országos szervezésével és a hittani tanítási tervek megváltoztatásával. Felülvizsgálta a katolikus óvónők fegyelmi szabályzatát és döntést hoztak több fölmerült vitás jogi esetben.

Különböző katolikus egyesületek és a katolikus sajtó ügyében beérkezett előterjesztések szerepeltek még a konferencia tárgysorozatán, amely délben egy órakor ért véget.

Jó-e az aszfalt?

A tanács nem akarja átvenni.

A Rákóczi-ut, Bémer-tér és Szent János-utca aszfaltozása felett vitakozott tegnap Nagyvárad város tanácsa.

Ezen utcák aszfaltozására a hat évi jótállási határidő a napokban jár le s ha a város átveszi, a további fentartásról gondoskodni kell.

A szerződés szerint a város bizonyos évi átalány összeg fizetése ellenében még további 14 évre követelheti a Magyar aszfalt részvénytársaságtól egy a gyalogjárdák, mint az uttestek jókarban tartását.

A város tanácsa a szépészeti és közlekedési szakbizottságtól véleményt kért arra nézve, hogy a további fentartásra nézve a házi kezelést, vagy a Magyar aszfalttársasággal kötendő egyezséget tartja-e helyesebbnek.

A szakbizottság amellelt foglalt állást, hogy a városra nézve előnyösebb, ha 14 évre az aszfalttársaság látja el a fentartást és pedig úgy, hogy a villamos vasuti sinek mellett szükséges javításokhoz csak az anyagot szállítja, a bedolgozást pedig a városi vasut teljesíti.

A szakbizottságban szóba került az aszfaltburkolat átvételének a kérdése is, azonban erre nem terjeszkedtek ki bővebben, az elnök azon felvilágosítása folytán, hogy az átvétel már megtörtént, mikor a bírói szakértők megfelelőnek találták a Rákóczi-ut aszfaltját. Minden eshetőségre tekintettel azonban a szakbizottság bejárta az aszfaltburkolatot, hogy az esetleges hiányokról jegyzőkönyvet vegyenek fel, de a burkolatot rendben találták, kivéve a sinek mentén levő kiödrösödések.

A város tanácsa, mint állandó választmány tegnap ülésében foglalkozott a szakbizottság véleményes jelentésével. A polgármestert és a tanács többi tagját meglepte a szakbizottság jelentése, hogy a burkolat rendben van.

Rimler Károly polgármester a város érdekeivel nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy az aszfaltot átvegyék. Sajnálja, hogy nem volt itthon s a szakbizottság ülésén nem lehetett jelen.

Dr. Thury Károly nem látja olyan állapotban az aszfaltot, hogy a szerződésnek megfelelően.

Köszeghy József ajánlja, hogy a fentartással bízzák meg az aszfalt vállalatot, mert a fentartás tetemes ráfizetést igényel. Javasolta annak idején, hogy a vasuti sinek alatt erősítsék meg a beton alépitményt s a sinek mellett pedig ausztráliai vörös fenyőfakockákat alkalmazzanak, az aszfaltot pedig cseréljék ki szicíliai aszfalttal. Ez lenne a legjobb megoldás, de nem fogadták el. Az aszfaltot ha nem veszi át a város, kellemetlen per lehet, mert a bírói szakértők szerződés szerűnek találták azt. A 14 évre szóló megegyezés esetén szigorúan követelhetik a legpontosabb javításokat.

A tanács tagjai nem tudtak egyöntetű megállapodásra jönni, hanem ezuttal levet-

ték az ügyet a napirendről; új szakértői szemlét tartanak s azután foglalkoznak érdemlegesen a kérdéssel.

Igy a novemberi közgyűlésen nem lesz szó a Rákóczi-uti aszfaltról.

A nváradai ujságírók és a sajtóreform.

Tiltakoznak a VHOSz állásfoglalása ellen.

Az egész ország sajtóját foglalkoztatja most a legközelebb tárgyalás alá kerülő sajtótörvény revíziója. Hogy a javaslat, amit a minisztériumban készítettek, igen sok kíváncsalmat hagy maga után, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy maga az igazságügyi miniszter már eddig is több lényeges pontban eltért az eredeti javaslattól. A sajtó munkásainak tiltakozása az egész országban megnyilvánult és egy testület kivételével minden más testülete állást is foglalt a javaslattal szemben.

Egyedül a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége fogadta az eredeti javaslatot. Ez a testület arról nevezetes, hogy tagjainak 98 százaléka nem vidéki és legkevésbé ujságíró. Addig, míg a VHOSz nem avatkozott az ujságírókat szorosan érintő dolgokba, az igazi ujságírók figyelembe sem vették ennek a testületnek a létezését.

Most azonban, mikor állást foglalt a szövetség az ország vidéki ujságíróinak nevében a javaslat mellett, egyszerre megmozdult az egész ország ujságíróinak hatalmas tábora. Vasárnap Aradon nagyszabású gyűlést tartanak a vidék tényleges ujságírói és ott fejezik ki álláspontjukat a javaslattal és a VHOSz-vel szemben.

Tegnap ebben a dologban a nagyváradi ujságírók is gyűlést tartottak a Royal külön termében. A gyűlésen kijelentették az ujságírók, hogy tiltakozzanak a VHOSz állásfoglalása ellen, mert tekintve annak tagjait, nem tartják illetékesnek, hogy a tényleges ujságírók nevében nyilatkozzanak. Hogy mennyire helytelen volt a VHOSz állásfoglalása, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy maga a miniszter is eltért az eredeti javaslattól. A nagyváradi ujságírók kijelentették, hogy nem látják megvédelmezve érdekeiket a szövetségben, s ezért, mint az ország vidéki ujságíróinak legnagyobb gócpontjában működő tagjai a sajtónak, kénytelenek külön állást foglalni. Elhatározták ennek folytán, hogy a nagyváradi ujságírók csatlakozzanak a fővárosi ujságíróknak már nyilvánított állásfoglalásához.

Egyben az aradi gyűlésre három tagot küldtek ki, hogy ott is hangoztassák a váradiak álláspontját.

A határozatot írásban küldték meg a fővárosi ujságírók egyesületének és a VHOSz vezetőségének.

HERBST Arany-, ezüst-ékszer és óra

: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni :

Aranyláncok, nyakláncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár 13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

A BERETTYŐSZENTMÁRTONI GYILKOSSÁG ÜGYE.

**Vitális Lajos szabadlábon.
Elnapolták a tárgyalást.** —

Szenzációs fordulatot vett tegnap a berettyószentmártoni gyilkosság ügyének tárgyalása. A terem zsufolásig megtelt érdeklődőkkel és tegnap már az ítélet előtti izgalom ült ki a hallgatók arcára. A perbeszédet várta mindenki, azonban ehelyett az ügyész indítványára váratlan határozatot hozott a bíróság.

Reggel 9 órakor nyitotta meg Vámosy Mihály elnök a tárgyalást. Még néhány tanu volt hátra, a csendőrök kihallgatására irányult az érdeklődés, amikor felállott Szolnok Jenő kir. ügyész, a vád képviselője és a következő indítványt tette.

Mielőtt a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványomat megtenném, bejelentem, hogy a harmadröndü vádlott,

Vitális Lajos ellen a vádat elejtem, mert semmi bizonyíték sem merült fel a fő-tárgyaláson a vádlott bűnösségére vonatkozólag.

Ezután a másik két vádlottra vonatkozólag, akikkel szemben a vádat egész terjedelmében fenntartotta a bizonyítás kiegészítését, és a tárgyalás elnapolását kérte. A helyszíni szemle kiegészítését látja szükségesnek arra nézve, hogy a tett színhelye teljesen el van kerítve palánkkal, vagy lehet-e oda könnyű szerrel jutni másfelől is, nemcsak Tikászék portájáról. Fontosnak tartja annak megállapítását, hogy a koresmaajtóból az öreg „jó éjszakát” köszöntését lehet-e hallani a koresmától 13 lépés távolságra, ahol a lövés eldőrdült. Ifj. Tikász Sándor eszímájának, a meggyilkolt öreg véres ruhájának a beszerzését szintén szükségesnek tartja. Végül annak a megállapítását kéri, hogy a szentmártoni község háza milyen távolságra van a berettyófalusi község házához. Néhány új tanu kihallgatását is kéri.

Az elnapolás ellen.

Dr Mendelényi védő hosszabb beszédben ellenzi a tárgyalás elnapolását, amely nem egyéb mint az ügynek ok nélküli elhuzása. Kéri ellenben Kérchy Péter vizsgálóbíró kihallgatását, aki előtte január 17-én kijelentette, hogy ifj. Tikász Sándor visszavonta a vallomását, de ő ezt nem tartotta szükségesnek jegyzőkönyvbe venni.

Dr Medvigy Gábor ügyvéd, frappáns hatású beszédben ellenzi az újabb és a tárgyalás elnapolásával járó bizonyítást. Sorra boncolja az ügyész indítványát és azt bizonyítja, hogy az ügyész bizonyításkiegészítés egyrészt nem járna semmi eredménnyel, másrészt nincs semmi szükség ezekre a bizonyítékokra, amelyek csak azt eredményezik, hogy a szerencsétlen már 7 hónapja vizsgálati fogságban sinylődő ártatlan emberek sorsa még mindig nem dől el.

Rádl Ödön, Vitális védője tudomásul veszi a vád elejtését, amelyet — ugymond — az ügyész már két hónappal ezelőtt is megtehetett volna, mert akkor is épp annyira nem volt bizonyíték ellene, mint most nines. Akkor nem kellett volna ártatlanul végigjárnia ennek az embernek ezt a szomorú kálváriát, akkor nem érte volna az a kínzó szerencsétlenség, hogy míg az apa vizsgálati fogságban ült, viruló szépséges, 17 éves leánya otthon öngyilkos lett. (Vitális sirva fakad és könnyezve hallgatja védője beszédét.)

Végül bejelentette Rádl Ödön az állammal szemben Vitális kártérítési igényét.

— A megítélendő összeget védelem jótékony célra fogja fordítani.

Ezzel fejezte be a védő a beszédét.

A kir. ügyész rövid replikájában ismételtén kérte a bizonyítás kiegészítését.

Elnapolják.

A bíróság ezután visszavonult tanácskozni. Hosszu, két órás tanácskozás után fél kettőkor hirdette ki Vámosy Mihály elnök az esküdtbíróság határozatát.

A bíróság Vitális Lajos ellen a bünvádi eljárást megszünteti és őt azonnal szabadlábra helyezi.

A börtönőr letette a szuronyt és Vitális Lajos kiment a folyosóra, ahol felesége és gyermeke várta.

Elrendelték továbbá az ügyész indítvány értelmében a bizonyítás kiegészítését, a tárgyalást elnapolták és a további vizsgálat megejtésével a központi vizsgálóbíró bizta meg a bíróságot.

A védők kérték a két vádlottra vonatkozólag a vizsgálati fogság megszüntetését, azonnali szabadlábra helyezését és 20000—20000 korona óvadékot ajánlottak fel. A bíróság azonban úgy határozott, hogy a két Tikász, apa és fia továbbra is vizsgálati fogságban maradnak.

A bolgár király öfelségénél. Ferenc József király csütörtökön délután két órakor magánkihallgatáson fogadta Ferdinánd bolgár királyt. Ferdinánd király tíz perccel két óra előtt indult el automobilon a schönbrunni kastélyba, minden kíséret nélkül. Az őrség fegyverbe állt és tisztelgett. A bolgár király a hatodik császári és királyi huszárezred formaruhájában volt, amelynek 1909-ben lett a tulajdonosa, hamuszürke csákóban, sötétkék attilában és föltette a Szent István-rendet és az aranygyapjas-rendet is. Megérkezése után a király lakóosztályába ment. Azonnal bejelentették kihallgatásra s a király rögtön fogadta is.

A pártok a delegációkban. A munkapárt elnöksége a függetlenségi pártnak négy, az alkotmánypártnak két és a néppártnak egy helyet biztosított a delegációban.

Bajok a házszámok körül.

**Zavarban a posta, rendőrség,
a végrehajtók és mindenki.**

Több új utca, a Bunyitay-liget, a Farkas-telek és a Kertváros házainak számozása körül az utóbbi időben sok baj támadt.

A mérnöki hivatal, minden biztonnal a rendőrség megkérdezése nélkül látta el számmal a házakat. És pedig az eddigi szokásoktól teljesen eltérőleg. Eddig ugyanis a jobb oldal volt a páros oldal, a bal pedig a páratlan. Az új utcáknál és a fentnevezett városrészeknél most éppen fordítva. Ugyancsak fordítva kezdődik a sorszám is. Ahol az első számnak kellene lenni, ott van az utolsó és fordítva.

Ebből aztán sok kellemetlenség származott. A levél és csomagkézbesítő postások az eddigi usus szerint rakják rendbe a kézbesítendő tárgyakat és mikor a jelzett helyekre érnek újból kezdek a rendezés nehéz munkáját. Legnagyobb zavart azonban a bejelentőhivatalban okozott az összevissza házszámozás.

A nyomozásnál és a végrehajtók munkáját is megnehezíti a rendetlenség, úgy hogy a rendőrség most átiratban fordul a mérnöki hivatalhoz, hogy rendezze az állapotokat és állítsa vissza a szokásos sorrendet.

Szükség van erre már csak azért is, hogy a postások a szerelmes leveleket, a bírósági kézbesítők pedig a végrehajtást megelőző kedves cédulácskákat minden akadály nélkül kézhez juttathassák. Mert miért epedjenek olyan sokáig eme bájos írásk után az ezeken a helyeken lakó polgárok?

Jönnek a román színészek.

Két estén szerepelnek.

Annak idején mi is megirtuk a tervet, hogy egy bukaresti román színtársulat vendégszerepelni jön Váradra. Munkatársunk a legnagyobb utánajárás után azt az értesülést nyerte első ízben, hogy a román színészek csakugyan jönnek, később ezt a hírt meg kellett cáfolnunk. Azután megint az a hír tartotta magát, hogy a román színészek csakugyan jönnek s felvetődött az a terv, hogy a nagyváradiak meg átrándulnak arra a két estére Bukarestbe, az ott élő magyarság számára előadást tartani.

A napokban újra irtunk a dologról s a leghatározottabban megirtuk, hogy nem jönnek a román színészek. A színházban nem tudtak semmit jövetelükről s ennek alapján irtuk meg hirasunkat. Most megint azt a hírt kapjuk, hogy a román színészek nyíleg eljönnek Váradra s a színház átengedése iránt már beadványt is intéztek a színügyi bizottsághoz anélkül, hogy az igazgató erről kellő időben tudott volna.

Zavar a műsor körül.

Erdélyi Miklóst az utolsó percben értesítették a színház átengedése iránt. A novemberi program teljesen készen van s a direktor készsége folytán alapos kuszáltság

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszergyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

áll elő, mert be kell illesztenie a román társulat műsorát.

Hír szerint két estén át játszanak Nagyváradon, még pedig november 18 és 19-én. Ebben a tárgyban az igazgató kérelmére a színügyi bizottság elnöke összehívta a színügyér urakat. Mint halljuk, az ülésen vita készül.

A magyar színészek pedig nem mennek Bukarestbe. Hiába várták őket szegény havasalföldi testvéreink...

Miért kerülnek az iskolát Biharban?

Elzárással kell büntetni a mulasztók szüleit.

Biharmegyében tudvalevőleg oly erélyvel fekdtek rá a hatóságok az iskolák dolgára, hogy nincs még egy vármegye, ahol egy év alatt annyira szaporodott volna az iskolás gyermekek száma, mint nálunk. Ezt a számot nagyon könnyen megtalálhatjuk az iskolák látogatónak törzkönyvében.

Az iskolakerülők száma hihetetlenül megnövekedett. Különösen nagy a mulasztók száma az idén. Annál megdöbbentőbb ez az iskolakerülés, mert a hatóságok teljesen tehetetlenül állanak a mulasztókkal szemben. Eddig követték a hatósági közegek a törvényadta utasításokat és rendszeresen vezették a mulasztási naplókat, büntették az iskolakerülőket szülőit és ezzel ki is volt merítve minden eszköz, amivel a hatóságok élhettek.

Ma már azonban a hatóságok is megelégték ezt a szalmacséplést és radikálisabb eszközökhöz akarnak nyulni, hogy a nép gyermekeit iskolákba kényszerítsék. Szomorú nagyon, hogy Biharban korbáccsal kell iskolába hajtani a gyermekeket, de egyszer már bármily módon is véget kell vetni a mai állapotoknak.

A legelső jegyző, aki a mai rendszer megváltoztatását kívánja és ezt írásban be is nyújtotta az illetékes hatósághoz, az ujléai jegyző. A községi jegyző az életből merített tapasztalatok alapján tette meg előterjesztését, mely valóban megoldaná ezt a rég rendezésre váró dolgot. Az ujléai jegyző rámutat arra, hogy az iskolás gyermekeket ma már semmivel sem lehet iskolába kényszeríteni. Nem egy előadás van, mikor a tanulók közül egy-két intelligensebb gyermek jelenik meg csupán.

A tanító szigorúan vezeti a mulasztási naplót, a felettes hatóság pedig, annak alapján bünteti a mulasztó gyermek szülőjét. Ez a büntetés 1, 2, 4—8 korona. Az összbüntetés tehát 15 korona, amit 65 napi mulasztás esetén lehet alkalmazni.

A büntetések dacára is távol maradó tanuló szülőjét a tanfelügyelőség előterjesztésére az árvaszék felfüggesztheti a szülői hatalom gyakorlatától.

A törvénynek eme rendelkezésével szemben mit találunk? Az iskola látogatásokat ellenőrző iskolaszék tagjai olyan elemekből van összeállítva, hogy velük célt elérni nem lehet, mert hiszen ők maguk is iskolakerülő gyermekek szülei.

Ha mégis megtörténik a felfüggesztés, a hatalmától megfosztott apa nem ruházza a gyermekét és nem hajlandó gondoskodni el-tartásáról. Ezzel az eljárással nem lehet célt érni. A büntetés pénzek nagy része nem folyik be, mert az új végrehajtási törvény értelmében nincs miből behajtani azokat.

És most felmerül a kérdés, hogy a jelen esetben Ujlétán, hol töltik a gyermekek az előadási időt? A tanulók mindnyájan ott dolgoznak a mezőn, még pedig napszámban. Minden gyermek kap egy napra 1 korona bért, tehát 65 mulasztási nap alatt keres 65 koronát, amiből a szülő

ha meg is fizeti a büntetés pénzt, a 15 koronát, még mindég jól jön ki, mert a pénzre különösen most, nagyon rá van utalva.

Mindezekkel szemben a jegyző csak egy megoldási módozatot talál, hogy ha a *pénzbüntetés helyett elzárásra büntetné* a hatóság a mulasztó gyermekek szülőit. Ezért javasolta is, hogy írjanak fel a törvényhozáshoz, miszerint az ide vonatkozó törvényeket reformálják. Kétségtelen, hogy a jegyző által ajánlott módszer alapján lehetne a legnagyobb eredményt elérni, azonban aligha lehetne azt keresztül is vinni.

A REGÉNY VÉGE.

Izgalmas jelenet a rendőrségen.

*

Erről a városról fekete könyvet lehet írni. Az esti kirakatok fényénél apró gyerekek sűtkéreznek, menekülnek az utcák keresztező pontjaitól, mert ott rendőr áll. A rendőrség néha végigbogarássza a korzót és a kihágási bíróság öt-tíz koronával bünteti a szerencsétlen romlott gyerekeket.

Nem először jegyezzük meg, hogy így bajos némi eredményt is elérni. Nexust kellene keresni a Patronage egyesülettel, vagy egyenesen javítóintézetbe küldeni e kivert és neveletlen gyerekeket.

A ragyogó váradi utcára került egy becsületes állami tisztviselő boldogsága is. Alig három éve nősült, derék szép felesége volt, gyermekük is született s rendezett viszonyok közt éltek.

Ezelőtt négy hónappal feltűnt a férjnek egy briliáns karkötő neje kövér kezén.

— Honnan van ez? . . .

Ugyan Béla, még azzal is törődik! . . .

Hát vettem! Honnan volna . . .

— Nem úgy értem kedvesem . . . De mégis: a konyhapénzből takarította össze vagy miből?

— Abból is, meg még nincs is kifizetve. Maga is ad egy kis összeget hozzá ugye?

— Nem szeretem, ha tudtom nélkül vásárol.

Az asszony nem mondta meg az ékszerész nevét, amelyiknél állítólag még adós volt. S mielőtt még a férje fizetett volna valamit az ékszer árába, az ékszerész a lakásra küldött egy teljesen *kiegyenlített számlát*, amelyet véletlenségből a férjnek adott át az inas.

A feleségem hazudott, konstataálta keserűen a férj és attól kezdve kínos gyanu mardosta lelkét.

Barátai néha összesugtak a hivatalban háta mögött, aggaszkodól diskuráltak s ő figyelni kezdte nejét.

Valamelyik késő októberi estén leleplezte. Felesége kint sétált a Körözs partján, messze a várostól a sötétlő Fácános felé. A nagy fák feje fölött vörös őszi nap égett, ember alig járt a víz partján, az éjszaka rohamosan közeledett s a fellobogó keserűség kezébe adta a férjnek a Browningot . . .

Lehet, hogy a hűs víz, de inkább a higgadt belátás meggyőzték egy véres tragédia haszontalanságáról. Menekülni hagyta a két embert s attól a naptól kezdve külön lakást vett.

Azóta a népes délelőtti korzón megjelent egy hatalmas hölgy, ujján jegygyűrű-

vel és enyhén szólva feltűnően viselkedett. Mivel azonban jegygyűrűje volt, az erkölcsrendészeti razzia minapi vezetője nem merte megszólítani.

Valaki azonban értésére adta a rendőrségnek, hogy ez a hölgy nem él az úrával, bejelentett foglalkozása és rendes keresete nincs. A Bémer-téri poszt tegnap aztán a kiadott utasítás alapján előállította önagságát, aki vörösre sirt szemekkel jelent meg a rendőrségen.

— Ilyen szegény . . . Ilyen meghurcoltatás, tört ki minduntalan.

Megkérdezték miből él, hol lakik.

Erre ő előadta, hogy ura van, ez és ez, itt és itt lakik, engedjék el, mert ő botrányt csinál.

A tapintatos rendőrtiszt *felkérte a férjet*. A férj meg is jelent és mikor szembesítették feleségével, elfogódott hangon azt mondta:

— Igen, igaz, hogy a feleségem — de csak volt. Kérem konstataálni a hűtlen elhagyást s egyben igazolni fogom azt is, hogy már október 6-ika óta különválva élünk. Önagságának én azóta *sem lakást, sem nevet nem adok*.

A kemény szavak hallatára a nő elájult. Felocsolták és megbüntették súlyos öt koronára. A férj pedig most futkos a válóperhez szükséges irások után.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet (Szilágyi Dezső-u. 5) 1914 január hó 1-én nyitja meg

II. ÉVTÁRSULATÁT.

Mint ahogy az I-ső ciklus tagjai táborában az általános munkahiány és nyomasztó pénzügyi helyzet dacára, a takarékosági hajlam s a kitartó küzdelem a drágasággal nem lankadt, sőt fokozódott, az intézmény pedig áldásos működésével immár hézagot pótol, az igazgatóság a közóhajnak engedve már most hívja fel a népszövetség tagjait a II. évtársulatba való belépésre.

Az új évtársulat is három éven át, tehát 156 héten át tart, amelynek letelte után a tagok a megtakarított tőkét az elérendő haszonban való arányos részesedéssel együtt fogják megkapni. E részesedés pedig tudvalevőleg sokkal magasabb a takarékpénztári rendes betétek után elérhető kamatoknál.

A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével a csoportvezetőknél, vagy pedig a heti befizetések alkalmával minden hétfőn és esütörtökön délután 2—5 óráig a hivatalos helyiségben levő gyűjtőveken történik.

Egy törzsrészjegy után hetenkint 20 fillér fizetendő a társulat pénztárába.

Beiratási díj egyszersmindkorra részjegyenként 10 fillér, de 20 fillérről kevesebb nem lehet.

Alapszabályaink értelmében a Népszövetségi Hitelszövetkezet tagja lehet minden fedhetlen életű egyén. Minden tag felvétele iránt az igazgatóság dönt. A Népszövetségi Hitelszövetkezet csak saját tagjának nyújt olcsó és kényelmes kölcsönt.

És pedig a befizetett összeg négyötöd részeig minden körülményesség nélkül.

Azonkívül tagjait az alapszabályokban megállapított módozatok és határokon belül segítyezi.

A folyósított kölcsönöket a heti befizetésekkel három év alatt kell letörleszteni.

Csoportvezetőink a gyűjtőveket hivatalos helyiségünkben szíveskedjenek átvenni.

Tömörüljünk! Lépjünk be a II-ik évtársulatba mindnyájan, mert egyesülésben rejlik az erő!

..HIREK

□ □ □

* A Patronázs Egylet felhívása.

A Nagyváradi és Biharmegyei Patronázs-Egyesület keres Nagyváradon vagy a megyének polgári iskoláival rendelkező más városában oly emberbarátot, aki nevelése alá venne, ellátna s polgári iskolába járatna egy 11 éves fiút. E célra rendelkezésére állana a kiskorú árvaszéki kezelés alatt álló 2000 koronát tevő vagyonának kamatja. A nemeslelkű jelentkezők forduljanak a Patronázs Egyesülethez, Nagyvárad, Kir. Tábla II. em. 51. Tekintve a Patronázs Egylet nemes hivatását s magasztos célját, e felhívást mi is készséges örömmel ajánljuk mindazok figyelmébe, akiknek tehetségük megengedi, hogy az elhagyottakon segítsen s enyhíteni tudjon a nélkülözők nyomorán.

* **A nyugdíjbizottság ülése.** Nagyvárad város nyugdíjbizottsága november 10-én hétfőn délután 4 órakor a városházán ülést tart. Ez alkalommal özv. Lőrinczy Gyuláné özvegyi nyugdíját tárgyalják.

* **Adorján Emil indítványa a közgyűlésen.** Dr. Adorján Emil törvényhatósági tag tudvaleg indítványt adott be Nagyvárad város törvényhatóságához, hogy írjon fel a sajtótörvényjavaslat ellen a kormányhoz s kérje a javaslat levételét a napirendről. A város tanácsa, mint állandó választmány, tegnap már tárgyalás alá vette dr. Adorján Emil indítványát s oly irányu javaslatot terjeszt a csütörtöki közgyűlés elé, hogy a törvényhatóság egyszerűen térjen napirendre az indítvány felett. Javaslatát azzal indokolja a város tanácsa, hogy az országgyűlés képviselőháza már tárgyalja a törvényjavaslatot s így bármely irányu felterjesztés úgy is későn érkezne a kormányhoz, továbbá az igazságügyminiszter úgy is kijelentette, hogy a javaslat ellen felhozott panaszoknak megfelelőleg módosításokat eszközöl a javaslaton.

* **Pénzintézetek gyűlése Nagyváradon.** Mint már említettük a Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének biharmegyei körzete f. hó 9-én délelőtt fél 11 órakor tartja a Kereskedelmi kamarában közgyűlését. A gyűlésen, melyen a vármegye pénzintézeteinek képviselői nagy számban vesznek részt, Hiemesch Frigyes az Osztrák Magyar Bank főnöke tart előadást, dr. Hoyányi Géza elnöki megnyitót és dr. Adorján Armin titkári jelentést terjeszt elő. Érdekes tárgya lesz a közgyűlésnek a tisztújítás is, mely alkalommal a körzeti tisztii állásait fogják betölteni. Vasárnap délelőtt közgyűlés után a Pannóniában társas ebédre gyűlnek össze, étkezés étlap szerint.

* **Kinevezés.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe dr. Balogh Árpád kolozsvári lakos végzett joghallgatót díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Önkéntes tűzoltók ellenőrzési szemléje.** Felhívom az összes működő önkéntes tűzoltókat és zenekari tagokat, hogy november hó 9-én, vasárnap délután 3 órakor a tűzoltóórtányán tartandó ellenőrzési szemlén teljes felszerelvényvel, posztó egyenruhában, téli kabát és sisakkal, továbbá igazolványi könyvükkel kivétel nélkül pontosan jelenjenek meg. Lukács Odön, parancsnok.

* **A XII. Kath. nagygyűlés.** Ma este Budapesten, a Szent István-bazilikában ünnepre hívnak a harangok, a magyar katolicizmus évenként megújuló fenséges ünnepe, a katolikus nagygyűlés kezdődik. A XII. Országos Katolikus nagygyűlést ma, november 8-án délután ünnepélyes Veni Sancte nyitja meg. A Veni Sanctét a Szent István bazilikában dr. Csernoch János hercegprímás tartja délután öt órakor. Utána dr. Giesswein Sándor pápai prelátnak szent beszédet mond a Kereszt győzelméről és Nagy Konstantin császárról. Fél 6 órakor az Erzsébet Örökimádás templomában Fischer-Colbrie Ágost kassai püspök mond szent beszédet. Ez a szombati program. A részletes programot lapunk holnapi számában közöljük.

* **Orvosi körökből.** Dr. Aufrecht Ede gyermekorvos, miután Budapesten a tiszti orvosi vizsgát letette, Nagyváradra hazaérkezett és rendeléseit megkezdte.

* **Telegdy József az ujságírók egyesületének elnöke.** Tegnap délután az ujságírók egyesülete rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a legutóbbi közgyűlés határozata alapján betöltötték az elnöki széket. Marton Manó indítványára a nagyszámban megjelent tagok egyhangulag, nagy lelkesedéssel Telegdy József országgyűlési képviselőt választották meg. Az elnököt a megválasztásról vasárnap értesítik, amikor küldöttségileg külön is felkéri a tisztség elfogadására. A küldöttség tagjai lesznek Fehér Dezső, Marton Manó, Hegedüs Nándor, Gombos Dezső és Tyll János. Az ujságírók vasárnap automobilon mennek ki Mezőtelegdre, ahol fogadni fogja őket Telegdy. Kétségtelen, hogy az ujságírók Telegdy Józsefben olyan férfit nyertek meg az egyesület részére, akinek egyénisége minden tekintetben teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy ez a valóban fontos feladatokra vállalkozó egyesület el is érje célját. Az elnöki kérdés rendezése után a választmányba még Hajnal Jenő és Faragó Rezsőt póttagokul választották.

* **Évi 500 korona segélyt kérnek.** Már említettük, hogy Bodnár János könyvtárőr és Szabados Pál tanító új évtől kezdve Bihari Mesemondó címen hetenként megjelenő gyermeklapot adnak ki. Beadványt intéztek Nagyvárad városához, amelyben legalább 3 évre 500 korona segélyt kérnek, hogy a lappal járó tetemes kiadásokat fedezhessék.

* **Megszöktek a kórházból.** A biharmegyei közkórház bujakóros osztályában ápolt Nyitray Margit és Szegedi Mária folyó hó 5-én éjjel megszöktek. Elszökésük alkalmával magukkal vitték a kórházi öltözéküket. Mindkét leány visszarendelését és a jogtalanul elvitt ruhadarabok visszaszerzését is kéri a kórház vezetősége.

* **Felakasztotta magát, mert nem engedték megnősülni.** Jámbor Köteles István 70 éve dacára is elég fiatalnak érezte magát ahoz, hogy másodszer is megnősüljön. Mikor azonban erről a szándékáról a gyermekeit értesítette, azok kijelentették, hogy semmi esetre sem egyeznek bele. Az öreg, de nem vén Jámbor, aki különben nyugalmazott törvényszéki szolga és 50-60000 korona ura, gyermekei tiltakozását annyira szívére vette, hogy tegnap reggel felakasztotta magát. Mire észrevették az öreg már meg volt halva.

* **A városok és a husdrágaság.** Ugy látszik, mind szélesebb hullámokat vet a városok husdrágaság elleni mozgalma, mert dacára az olesó állatáraknak, a husiparosok mégis drágán mérik a húst. Makó, Szeged és Kecskemét városokban a hatóság próbavágásokat végeztetett s az eredmény adatai igazolták az állat- és husárak között levő aránytalanságot és azt, hogy a hatóság beavatkozása révén milyen üdvös eredményeket lehet elérni a husárak csökkentése tekintetében. Az elért kedvező eredmények más városokban is beavatkozásra készítettek a városi hatóságokat. Temesvár, Nagybecskerek, Arad és Trecsén városok is mozgalmat indítottak a husdrágaság mérséklése érdekében.

* **A Katolikus Népszövetség Otthon** érdekében már eddig is szép eredménnyel folyik az agitáció. Az olesó tagsági díj lehetővé teszi széles köröknek az Otthonba való belépést. Tekintettel arra, hogy az Otthon megalakulása sürgős, ismételten felkéri a Népszövetség igazgatója az összes tagokat, agitáljanak minél szélesebb körben az Otthon ügyében. Taggyűjtő iver Székely Lajos népszövetségi jegyzőnél és a csoportvezetőknél kaphatók; jelentkezni lehet a taggyűjtő iver aláírásával, de levelezőlapon is. Az Otthon ügyében jövő héten szerdán este 7 órakor értekezlet lesz, addig az aláírások gyűjtése és a jelentkezések befejezendők. Az Otthon jövő év elején nyílik meg.

* **Bérkocsisok a főkapitánynál.** Tegnap délután a nagyváradi bérkocsisok deputációt menesztettek Gerő Armin főkapitányhoz, hogy a mostani bérkocsialomás-rendszert változtassa meg. Eddig t. i. minden bérkocsi ugyanazon a „stand-on” állott. A deputáció vezetője abban az irányban kéri ennek a rendszernek a megváltoztatását, hogy bizonyos időközönként változzon a bérkocsik állomáshelye. A főkapitány megígérte, hogy eljár a bérkocsisok érdekében.

* **A trónörökös autója.** Bécsben tegnap reggel félnyolc óra tájban az északi vasút pályaudvaráról a Süttelstrassén át a Ferenc-hid felé robogott Ferenc Ferdinánd trónörökös autója, a melyben kivüle neje, Hohenberg Zsófia hercegnő ült. A trónörökös a troppai vadászatokról jött Bécsbe. A mint az automobil az utcakeresztnél befordult, egy megrakodott butorkocsi ment neki és surlotta az automobil sárhányóját. A soffőr egy ügyes kanyarítással az uttest közepén levő gyalogjáróútra vitte fel az automobil, egy pillanatra megállott, hogy megnézze, nincs-e baja a gépkocsinak, aztán tovább sietett. A butorkocsit két rendőr feltartóztatta.

* **Halálozás.** Dr. Buna János ügyvéd és neje Papp Antonia mély fájdalommal tudatják, hogy egyetlen gyermekük ifj. dr. Buna János ügyvédjelölt hosszas és kínos betegség és a halotti szentségek felvétele után 1913. november 7-én délután 2 órakor jobblétre szenderült. Az elhunyt földi maradványai a halottas háznál, Rimánóczy-utca 8. sz. a. a gör. kel. egyház szertartása szerint gyászmise után 1913. november 9-én délután 2 órakor fognak a Nagyvárad-ujvárosi g. k. temetőben.

* **Ráborult egy szekér tők.** Szabó Sándor a hegyközpályi mezőről egy szekér tőköt szállított haza. A lovakat a kocsis egy árok mellett hajtotta és egy hirtelen fordulattal a terhes szekér az árokba borult. Szabó Sándor leesett a szekér alá, s a balkarját összezúzta. A sok tők is ráborult, minek következtében súlyos sérülést szenvedett és be kellett szállítani a biharmegyei közkórházba.

* **Vázsonyi rendbüntetése.** A Déry-per tárgyalása alatt dr Balogh György elnök kétszáz korona rendbüntetéssel sújtotta dr Vázsonyi Vilos védőt. A megbírságolás ellen Vázsonyi felfolyamodott az itélőtáblához, a mely most foglalkozott az ügyvel és a védőt feloldotta a rendbüntetés alól.

* **A tiszti kaszinó téli mulatságai.** Mint halljuk a helybeli katonai kaszinó több mulatságról gondoskodik a téli évadra, nemesak tagjai, hanem a város közönsége szórakoztatására is. Ezzel is dokumentálni akarja a polgári társadalommal való összetartozandóságát. Az előirányzat szerint december 13-án a honvéd zenekar hangversenye lesz tombolaestéssel. Január 17-én pedig tánemulatság. Nagy attrakciónak ígérkezik a február 22-i tréfásestély is, melynek változatos és gazdag műsora bizonyára nagy közönséget fog vonzani.

* **Ellopott bicikli.** Stetner János tegnap délután bement az Andrányi-féle vaskereskedésbe. A bolt előtt hagyta a biciklijét és míg az üzletben tartózkodott egy ismeretlen tettes ellopta.

* **Baleset a gép mellett.** Zsurka Gábor a mezőtelegi fűrészgárban egy vasfűrő gép mellett dolgozott. Tegnap d. u. egy rugó vigyázatlanság folytán felpattant és balkeze nagy ujját összezsuzta. Beszállított a biharmegyei kórházba.

* **A Máv. és a Félix-fürdő.** Nagyvárad közönségének ama része, amely évek óta hiányát érezte annak, hogy október elseje után nincs megfelelő vonatközlekedés, amely (lehetővé tenné a városi közönségnek, amely nincs abban a helyzetben, hogy a fürdőben lakják, dacára annak, hogy ott a legolcsóbb penzió-rendszer van október 1-től bevezetve,) a Félix-fürdő valóban esodálatos gyógyhatású forrásait használhassa, most örömmel fogják fogadni a MAV ama valóban üdvös intézkedéseit, hogy a Félix-fürdőből minden este egy külön vonatot indít Nagyváradra. Ezen naponta közlekedő különvonat beállítását következtében a Félix-fürdőbe Nagyváradról 4 órakor, vagy Várad-Velencéről 4 óra után a rendes belényesi vonaton lehet kiutazni. A nyár folyamán a belényesi vonatra vonatkozó felszállási tilalom, magától értetődik, megszűnt. A fürdő használatára elegendő idő áll rendelkezésre, mert a visszautazás, minthogy a rendes belényesi vonat már este 6 óra 37 perckor indul ezen új különvonaton történhetik, mely este 8 óra 02 perckor indul. Ugy a MAV, mint a belényes-vaskóhi vonat igazgatóságát ezen üdvös, a város gyógyulást kereső közönségére rendkívül fontossággal bíró intézkedéséért, a legteljesebb elismerés illeti. A fürdő kezelősége természetesen a legnagyobb előzékenységgel gondoskodik róla, hogy a fürdők mostantól fogva egész télen át is használhatók legyenek, a vendéglő üzemet fentartja, a fürdőpihenők, folyosók pedig állandóan fűtve vannak, úgy hogy a meghülés veszedelme teljesen kizártnak mondható. Hisszük is, hogy ezen kitűnő alkalmat a közönség tömegesen fel fogja használni és úgy a fürdőket, mint a vendéglőt is állandóan igénybe fogja venni.

* **A nagyvárad m. kir. honvédzenekar** ma, szombaton a Royál kávéházban Frycsaj karmester vezetésével hangversenyt rendez a következő műsorról: 1. „Tatár” induló Ganne. 2. „Jer fiacskám” keringő Ziehrer C. 3. Nyitány „Mignon” című operából Thomas. 4. Nagy ábránd „Lohengrin” című operából Wagner R. 5. a) „Virágok suttogása” jellemrajz Blon. b) „Solimán” Vokmann. 6. „Francia vigjáték” nyitány Kéler B. 7. Egyveleg „Balkáni herceg” c. operettből Rubenz. 8. „Estudiantina” keringő Waldteufel.

* **Községek figyelmébe.** Tekintetes Községi Elöljáróság! Tisztelettel értesítem, hogy a kolera elleni óvintézkedéshez szükséges, valamint egyéb járványok idején is a betegek elkülönítésére nélkülözhetetlen egyszerű járványkórházi ágyfelszereléseket stb. szakszerű kivitelben állandóan raktáron tartom, községeknek a legmértányosabban megszabott egységárban és 3 havi kamatmentes várakozásra szállítom. — Telefon 905. Kiváló tisztelettel: Weisz Kálmán Kossuth-utca 3. a Sas-szálloda mellett.

Áruraktár leredukálása folytán mélyen leszállított árak

➔ Kossuth-utca
➔ elején.

Kertész S. Sándor

női divatáruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vászna, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierekéskartonok. Kész női és férfi fehérneműek.

Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és belésárak és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat míg a raktár tart nagy készséggel küldök. **Telefon az egész vidékre 10-30.**

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testegyenítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükköl Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán,** passagó-kapu mellett.

„The Roosevelt Shoe”
amerikai cipők
12 50 és 16 50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzli himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

➔ **FIGYELEM!** Óriási választékok iskola szerekben csak **Klein Vilmos** és **Tarsa** cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2-50 fillért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arefátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerzhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Jönnek a katonák,** vonatok, automobílok, babák, mikulások, ridiekülők, nyakkendők, báránnyok és ezerféle egyéb játékok karácsonyra a Párizsi Bazárba Sas alatt.

x **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szüesök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szüesök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Tarsa (a Széchenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.”** Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve, női párti fél cipők minden színben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosrik, téli cipők, fehérneműk, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

* **A „Germinal“ nagy sikere.** Még csak szombaton és vasárnap lesz látható a Zola Emil regénye után készült 8 felvonásos remekmű, a „Germinal“ a Vigadó mozgóban. Szombaton és vasárnap 3-3 előadás lesz és pedig délután 3-6-ig és este 9 órákor. Eddig minden alkalommal zsufozott ház gyönyörködött a csodás drámai mű szépségeiben. A munkásosztály kivételes érdeklődésére tekintettel ma, szombaton este 9 órákor dr. Rozvány Jenő ügyvéd szakszerű előadás keretében fogja szóval ismertetni Zola hallhatatlan művét. Az előadás jövedelmének 5 százalékát a „Munkás Otthon“ kapja.

* **Fél árban** sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legújabb divatu fűzőimet a legjutányosabb árban árusíthatom, addig míg a készlet tart. Szíves pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel Rosenzweig Róza, Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

x **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Csodaszép** mézédés csemegeszőllő! Legoemesebb hazai és tiroli fajalmák! Óriási tiroli maróni. Valódi debreczeni pároskolbász. Kitűnő fehér és piros hegyi-borok! MERTZ NÁNDOR csemege-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Az erdélyi kereskedelmi és autómobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja autómobilokban, pneumatikokban, valamint az összes autómobil-felszerelési és szükségleti cikkekben Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages Körház-utca 6. szám alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó autómobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden szakmába vágó épületmunkát a legogyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecsel vasoszlopok, fűvegázak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Össi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkívánatra **Matyok Péter** (Pagauini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal működik közre. A gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a közkedvelt **Gyöngyi** duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos műsor. Kezdete este 8 órákor. Szabad benenét. Szíves pártfogást kér Matyok Péter karmester.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimánóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olesőbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a ház-mester nyújt bővebb felvilágosításokat. Leszámítoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

*Uri Jehéremű, «FOWNES»
kecstyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ*

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11-95.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

**Egy jó házból való fiu
tanuló!**

felvétetik fizetéssel

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

Fogak és fogszorok úgy kaucsukba mint aranyba fogatva szájpaddás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák**

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: A tolvaj. (Bihari Ákos felléptével.)

Vasárnap délután: Támlásszék 10. Este: Nevető férj.

A tolvaj. Bernstein világhírű színműve A tolvaj, ma, szombaton kerül színre a Szigligeti színházban, amelynek közönsége ez estén egy magas, irodalmi színvonalu előadás művészi élvezethez jut, amelyet mindenesetre csak fokoz ama körülmény, hogy a színmű főszerepét Bihari Ákos, a jeles művész játssza.

Támlásszék 10 — délután. A támlásszék 10 című kitűnő francia bohózat, amelynek pompás trükkje, hogy a darab a nézőtérén kezdődik, oly hamarosan népszerűvé tette ezt a kacagtató bohóságot, most vasárnap kerül először délutáni előadásban színre. A támlásszék 10 eme előadása iránt mint az előre látható volt, a közönség körében élénk érdeklődés nyilvánul.

A nevető férj. Huszonnégy óra választ el bennünket attól a színházi eseménytől, amely elnevezést méltán megérdemli a színház vasárnap esti bemutatója: A nevető férj. Nem akarjuk kétségbevonni derék színészeink őszinte pályaszeretetését, amelytől minden szerepet kedvessé tesz számunkra, de azt merjük állítani, hogy egyetlen premierre sem készültek oly meleg ambícióval, mint A nevető férj bemutatójára, amelytől az operette ensemble minden tagja méltán sikert vár a maga számára, mert az operettének mulatságos librettóját a legbájosabb zeneszámok kísérik. A darab címszerepét, amelyben Budapesten Szirmay keltett frenetikus hatást, nálunk Sik Rezső játssza és igen jó szerep jut a darabban Medgyaszay Jenőnek is.

IRODALOM

Révész Béla új novellái. A magyar proletárság legkitűnőbb és legművészebb írója Révész Béla; a társadalom legalsóbb, nyomorban sanyalódó, az étellel sötét küzdelmet vívó osztályai találtak benne együttérző, erős kezű íróra, a ki az új, nálunk eddig csaknem feldolgozatlan tárgyhoz új hangszert is talált: új, egyéni, rendkívül zengő és művészi nyelvet. Legújabb novellái, öt pompás kis munka, most jelent meg Nyomor cím alatt egy füzetbe összegyűjtve a Magyar Könyvtárban, Radó Antal vállalatában. A füzetet, a mely bizonyára nagy feltűnést fog kelteni, a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 30 f.

Népoktatás. Szerkeszti: Dreisziger Ferenc. Kalocsa. Megjelenik minden hó elején. Előfizetési ára egész évre 4 korona. — Utolsó előtti száma ez a Népoktatásnak, tele gazdag elméleti és gyakorlati tartalommal. Minden sora a népiskola belső életét és a tanítót szolgálja. Fontosabb közleményei: Emlékezés Szücs Jánosról. Fárász József. — A modern pedagógia kérdései. A továbbképző tanfolyamok. Káth József. A tanítói munka és eredménye között észlelhető aránytalanságok okairól. Dér Ferenc. — Cél szerű-e a váltakozó (fölménő) rendszer a népiskolában. Váczy István. — Az elemi iskolai énekkutatásról. Hackl Lajos. — A rajz és kézügyesség a cselekvő szemléltetés szolgáltatásában. Dienes Károly. — A kézimunka-tani-

tásról. Ravasz István. — A kat. tanítók se-
gélyalapja és tanítóink magatartása. Veridi-
kusz. — Egyesületi élet. — Könyvismerte-
tés. — Apró közlemények. Ma, mikor a tan-
ügyi szaklapok legtöbbje külső dolgok fesze-
getésével van leginkább tele, ez a komoly
szavu, tudományos alapon álló, de minden
izében gyakorlati szempontokat szolgáló s
első sorban az iskola benső életének kiépí-
tésére törekvő folyóirat igazán megérde-
melné, hogy minél szélesebb körökben ol-
vassák.

A zöld frakk. A Vigszínháznak s
az egész budapesti idei saisonnak leg-
nagyobb sikere Flers és Caillavet pompás
négyfelvonásos vígjátéka. A zöld frakk,
egyike a népszerű szerzők legmulatságo-
sabb és legelméesebb darabjainak. A szin-
házi közönség a minapi premier óta egyre
fokozódó érdeklődéssel tódul e darab elő-
adásaira s bizonyára igen sokan fognak
akadni, a kik el is akarják olvasni a ked-
ves, mulatságos darabot, hogy annál job-
ban élvezzék egyik legpompásabb tulaj-
donságát: rendkívül finom dialogusát, a
mely a francia vígjáték legszebb tradícióit
örzi meg. Heltai Jenő kongeniális szellem-
mel fordította le a darabot, mely most
könyvalakban is megjelent Radó Antal
kitűnő vállalatában, a Magyar Könyvtárban.
A füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és
fiai) cég adta ki; ára 60 f.

**Hollandus tanulmány az Ember
Tragédiájáról.** Madách remekműve már
egy negyedszázaddal ezelőtt befogadásra ta-
lált a hollandus irodalomban, egy kitűnő
író, a régóta Magyarországon élő Wallis
A. S. E. révén, aki még a nyolcvanas évek
végén lefordította. Azóta a magyar költő
műve a hollandus közönség kedves olvas-
mányai közé tartozik. Wallis annak idején
kitűnő tanulmányt is irt bevezetésül fordí-
tása elébe, amely a legjobb fejtegetések közé
tartozik, melyeket valaha Madách művéről
irtak. Ezt a tanulmányt most adja ki a nagy
magyar olvasó közönségnek hozzáférhetően
Radó Antal vállalata, a Magyar Könyvtár,
korán elhunyt irodalomkutatónk, dr Erdélyi
Károly kitűnő fordításában. A tanulmány
finom elemzéssel fejtegeti Madách életét, a
drámai költemény keletkezését, egész szer-
kezetét, egyes fővonásait, eszméit s a ma-
gyar olvasót is nem egy részben hozzásegíti
Madách művének igazabb megértéséhez. A
füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai)
cég adta ki; ára 30 fillér.

TÁVIRÁTOK

A delegáció.

Bécs, nov. 7.

(Saját tud.) A király a magyar
delegáció tagjait e hó 19-én dél-
előtt 11 órakor fogja fogadni
Bécsben.

A Kossuth-szobor.

Debrecen, nov. 7.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen városa
ma vette át hivatalosan a diszes Kossuth-
szobrot Margó és Pongrác szobrászoktól.

Véres párbaj.

Temesvár, nov. 7.

(Saját tudósítónktól.) Braun Sándor szá-
zados és dr Bihari Ödön törvényszéki jegyző
súlyos feltételek mellett párbajt vívtak. Előbb
pisztoly párbaj volt, majd pedig kardpárbaj,
amelyben Bihari Ödön súlyosan megsebesült.
A párbaj oka családi viszály.

Minisztertanács.

Budapest, nov. 7.

(Saját tud.) Ma délután 6 óra-
kor gróf Tisza István elnökletével
minisztertanács volt, melyen az
összes miniszterek részt vettek. A
minisztertanácsban folyó ügyeket
intézték el.

A nagyköveti értekezlet.

Bécs, nov. 7.

Mint a Kölnische Zeitung lon-
doni tudósítója táviratozza lapjának,
abban az esetben, ha a nagyköveti
értekezletet újra összehívják, Ausz-
tria-Magyarország az értekezlet-
ről távol marad. Németország el-
lenben más véleményen lesz és a
konferencián is részt fog venni a
Londonban uralkodó fölfogás szerint.

MÉRGEZÉS

egy francia lakodalmon.

Páris, nov. 7.

Cholétban egy lakodalom után a
hatvan résztvevő vendég közül 45
súlyos mérgezési tünetek között
megbetegedett. Néhányan már meg-
is haltak, többen halálos veszedel-
emben vannak.

Tüntető diákok.

Prága, nov. 7.

(Saját tud.) Az itteni müegyetemi hall-
gatók óriási tüntetést rendeztek. A tüntetés
oka a müegyetem épületének ócska, rozoga
állapota. Az épületből egy korhadt geren-
dát hoztak ki és azzal vonultak végig az
utcán. A rendőrök szét akarták oszlatni a
tömeget, mire megtörtént az összeütközés a
rendőrök és a diákok között. Többen súlyo-
san megsebesültek.

Tisza diszpolgársága.

Debrecen, nov. 8.

(Saját tud.) Debrecen város kül-
döttsége holnap fogja átadni gróf
Tisza Istvánnak a diszpolgári okle-
velet. Ez alkalomból diszes kül-
döttség utazik fel Debrecenből a
miniszterelnökhöz.

Kossuth állapota.

Budapest, nov. 8.

(Saját tud.) Kossuth Ferenc ál-
lapota még mindig változatlanul
súlyos.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	812.50
Osztrák hitelrészvény	—	621.
4 ^o /o-os koronajáradék	—	80.50
Osztr. magy. államv.	—	688.50
Jelzálogbank	—	413 —
Leszámitoló és pénzváltó	—	505.50
Hazai bank	—	277.50
Magyar bank	—	530.50
Keresk. bank	—	3690.—
Rimamurányi	—	634.—
Salgótarjáni kőszén	—	731.—

M. Ált. Kőszénbánya	—	1008.—
Közuti vasút	—	623.—
Városi villamos	—	350.50
Adria	—	568.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	—	11.—
Buza 1914. áprilisra	—	—	11.17
Októberi rozs	—	—	7.94
Áprilisi rozs (1914)	—	—	8.80
Októberi zab	—	—	7.27
Áprilisi zab (1914)	—	—	7.17
Tengeri 1914 májusra	—	—	6.23

Regénycsarnok.

VACKOR JÓZSI.

— Rajz. —

Irta: Kiss Eudre.

5

És a jó székelyek átkot és szitkot szórva
Nehéz Péterre, szégyenletökben Csibés Já-
nost választották meg, ámde megtették azt,
hogy minden etetés és itatás nélkül mentek
haza, hol meg az asszonyok szóltak bele a
választás dolgaiba s alaposan megmosták a
lány férfiak fejét. Persze ez aztán nem ma-
radt annyiba és kiűtött az „asszony-férfi
háború”. S e sok bajnak oka mindcsak Jó-
zsi volt. Mindenki rá haragudott, még tán
a bíró is, mivel nem ittak a választók
a szokásos áldomásból. Egyedül ő nem ha-
ragudt magára Józsi, mert tudta, hogy a
parancs szerint járt el. Ő tehát nem is so-
kat törődött most a falu ügyes-bajával,
hanem nyugodtan várta a két hó lefolyását,
hogy felléphessen ott, a hol illik: a lányos
háznál. De az már még se esett nyére,
hogy ujév napja után más, egy nagy hasu
bíró ült a bírói székbe, ki ugyancsak mér-
ges szemeket vetett rá és semmibe sem
vette őt, mintha éppen ő lett volna az oka,
hogy először nem ő reá esett az egyhangu
szavazat, — pedig ő csak azt tette a mit
neki parancsoltak, se többet, se keveseb-
bet. Az pedig muszáj volt. Az ordinánc,
mindig csak ordinánc, noha egy kissé tar-
tott a következményektől. Ej de gondolta
magában, — ha az ember a hivatalának
megfelel, akkor a bíró sem árthat s foly-
tatta teendőjét.

Még észre sem vette, sarkában volt a
várva-várt nap, melyen mintha mi sem törté-
nt volna, egész flegmatikusan, szokásos
diszben, ellátogatott a nemzeti uramék meg-
beszélendő az ügyet. Nem is sejtette az ő
szük eszével, hogy milyen rossz helyen ke-
reskedik.

A bírót kudarcra végtelen aggodalmak
közé helyezte, bár látszólag takarta bánatát,
de belsőleg nem tudta viselni s hozzá le-
verő apai fájdalma is volt.

Józsi kétszer-háromszor kopogott; senki
sem mondta szabad. Mélységes mély hallga-
tás uralta a belső világot, csak mintha egy
nehéz sóhaj hallatszott volna ki az ajtón:
„Jajh!”

— Eh — gondolá magában — már rend-
vagy nem rend, bemegyek, hiszen vannak
benn.

Mily nagy volt meglepetése: egy beteg
fájdalmi közt az élet és halállal küzdött.

Annus volt az a „kedves galambocská”,
a hogy ő szokta hívni. Fején egy nagy te-
keres hidegvizes ruhával s 5-6 áztatott le-
pedővel körül véve. De már arcáról a ró-
zsák elköltöztek, lilium ujjai csak a vázát
mutatták a fűrge kezeknek, melyeket mellén
tétlenül pihentetett, amelyből csak egy-egy
sóhaj tudott eperajkán kibocsátani; bolt-
ives szempillái nefelejeskék szemreire voltak
eresztve. és egyszer-egyszer meg-meg rán-
dultak azon.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalui és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A

jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kifűző saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Üzlet áthelyezés

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt vevő közönséget, hogy

Bémer-téri üzletünket

u. a. ház kapu melletti helyiségébe helyeztük át.

Hungária cipőgyár

r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa. r.-t.)

(Bazár-épület) Rákóczi-ut 2.

Telefon 687.

Telefon 687.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Újonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlettel értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségmentes ingyen.

Telefon szám 519.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagysághan.

Főszerszám telefonja 55. sz.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről: **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, köszvény, ízületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait** kitűnő eredménnyel használják.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca- és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket, úgymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

8 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 8 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikálók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Magyarcsékei járás főszolgabírójától.

1481-1913.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegye magyarcsékei járásához tartozó Farkaspataki körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat kik ezen 1000 korona fizetéssel 100 korona utiatalánnyal s egy szobából álló természetbeni lakással javadalmazott állást elnyerni óhajlják, hogy az 1883 évi I. t.-c. 6 §-ában, illetve az 1900. évi 3. §-ában előírt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó év november hó 20-ig adják be.

A választás határnapját később tüzőm ki.

Magyarcséke, 1913. nov. hó 4-én.

Ertsey Zsigmond,

h. főszolgabíró.

Tűzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbraut különlegességek előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Vas- és rez-BUTOROK

még csak rövid ideig mélyen le-szállított árban kaphatók

Tonk Emilnél

Rákóczi-ut 13. sz.

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatalcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

hához szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.